

Библиотекарите и Изкуственият Интелект (ИИ)

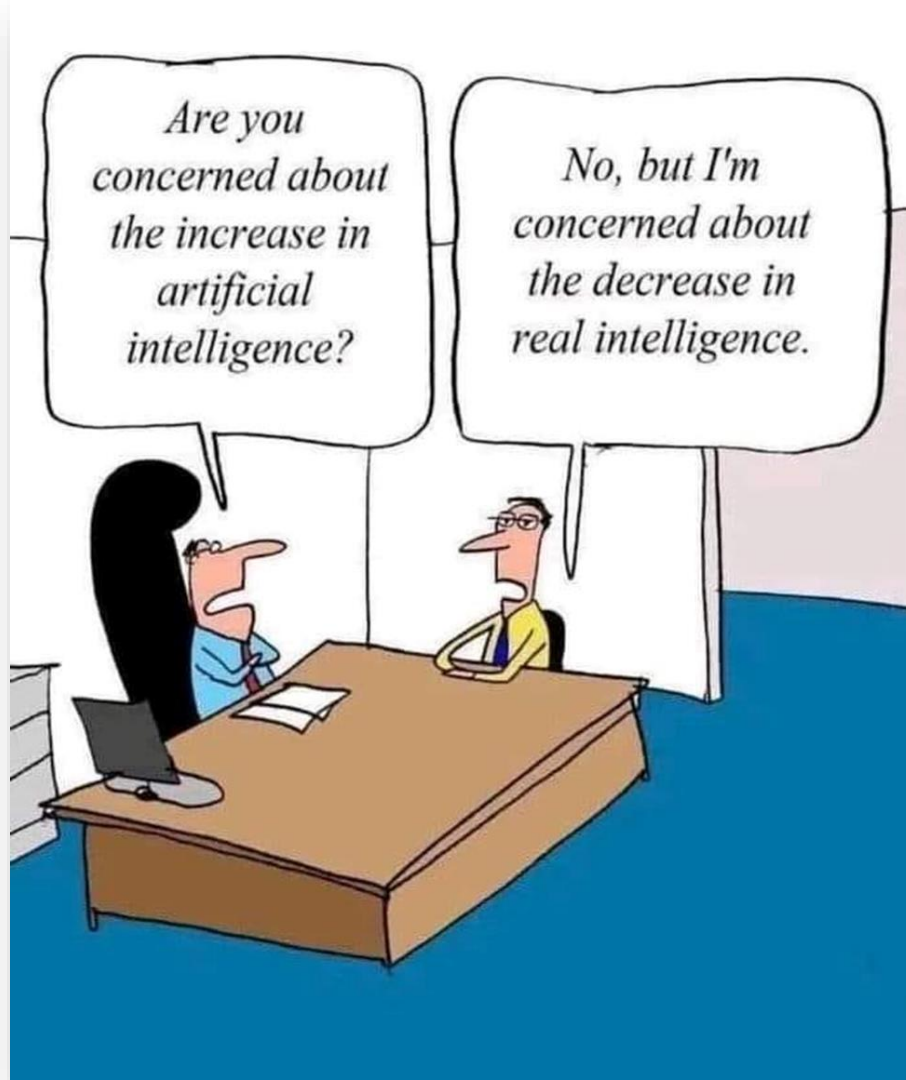
дискусия относно прагматичното му прилагане в образователния процес и ролята на библиотеките и библиотекарите

<https://bit.ly/bibsofia>

Пламен Милтенов, Ph.D., MLIS

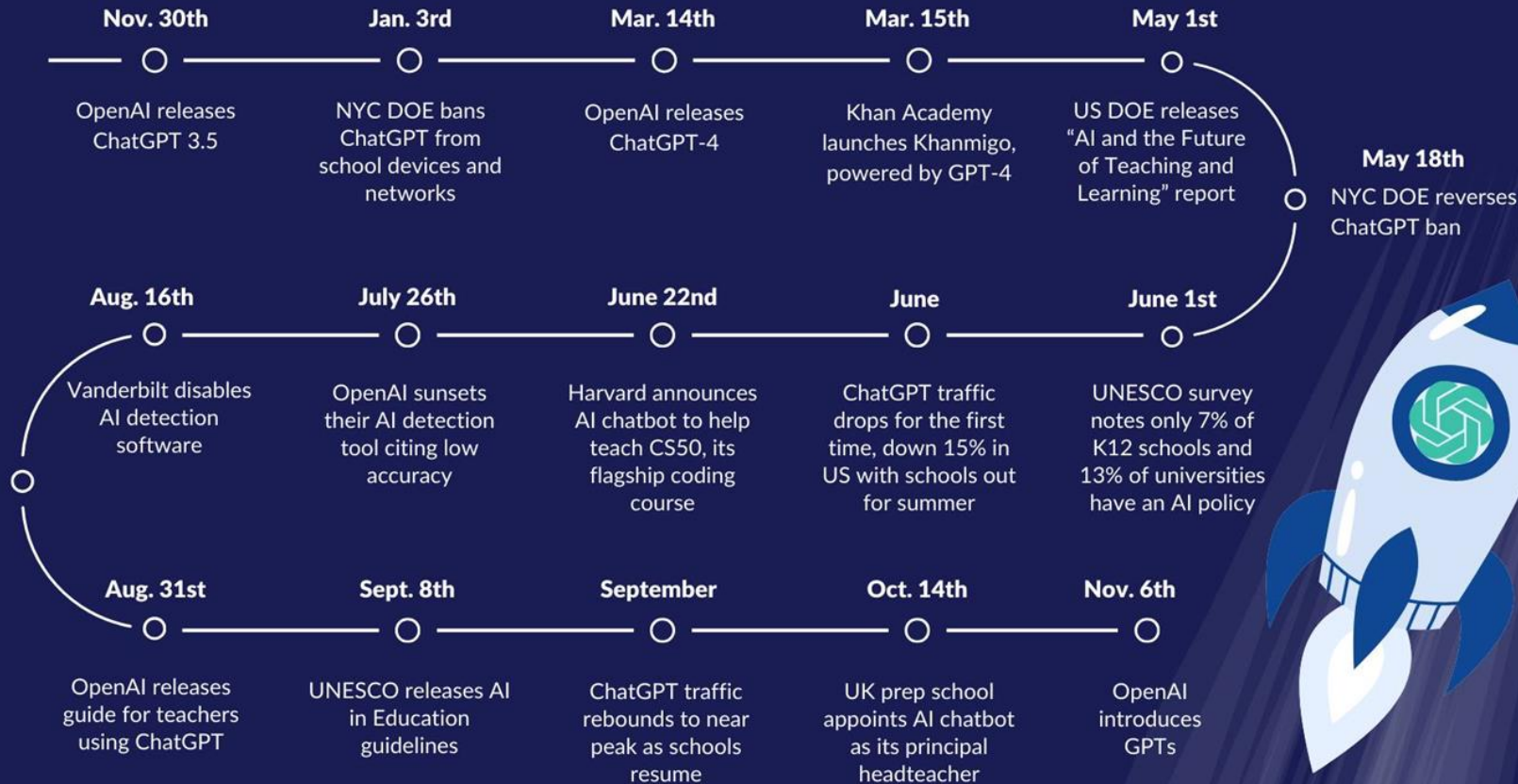
<https://www.linkedin.com/in/miltеноff/>

A YEAR IN CHATPGT AND EDUCATION

AI for Education

Outline

Изкуственият Интелект (ИИ), по общо известен от миналата есен като ChatGPT, навлиза устремно в професионалното ни и лично ежедневие. Като историите на повечето други учебни технологии, ИИ естествено предизвиква противоречиви реакции. За разлика от другите учебни технологии, тази се развива много бързо и има много голям потенциал. *За библиотеките е изключително важно да изберат мястото си в този процес.* След кратко въвеждане в тематиката и преглед на използването със конкретни примери и приложения, ще обсъдим възможностите да се кодифицира използването му различните видове библиотеки. Присъединете се към нашата дискусия: **15.01.2024, 10:30, Столична библиотека, Американски център**

Обява за работа 25 Октомври 2023

Open Universiteit · Eindhoven, North Brabant,
Netherlands,

Групата дата база данни и дата и
изкуствен интелект клъстър към
катедрата по математика и компютърни
науки опитвайки се да разшири
преподавателския капацитет на катедрата
търси да назначи University Lecturer

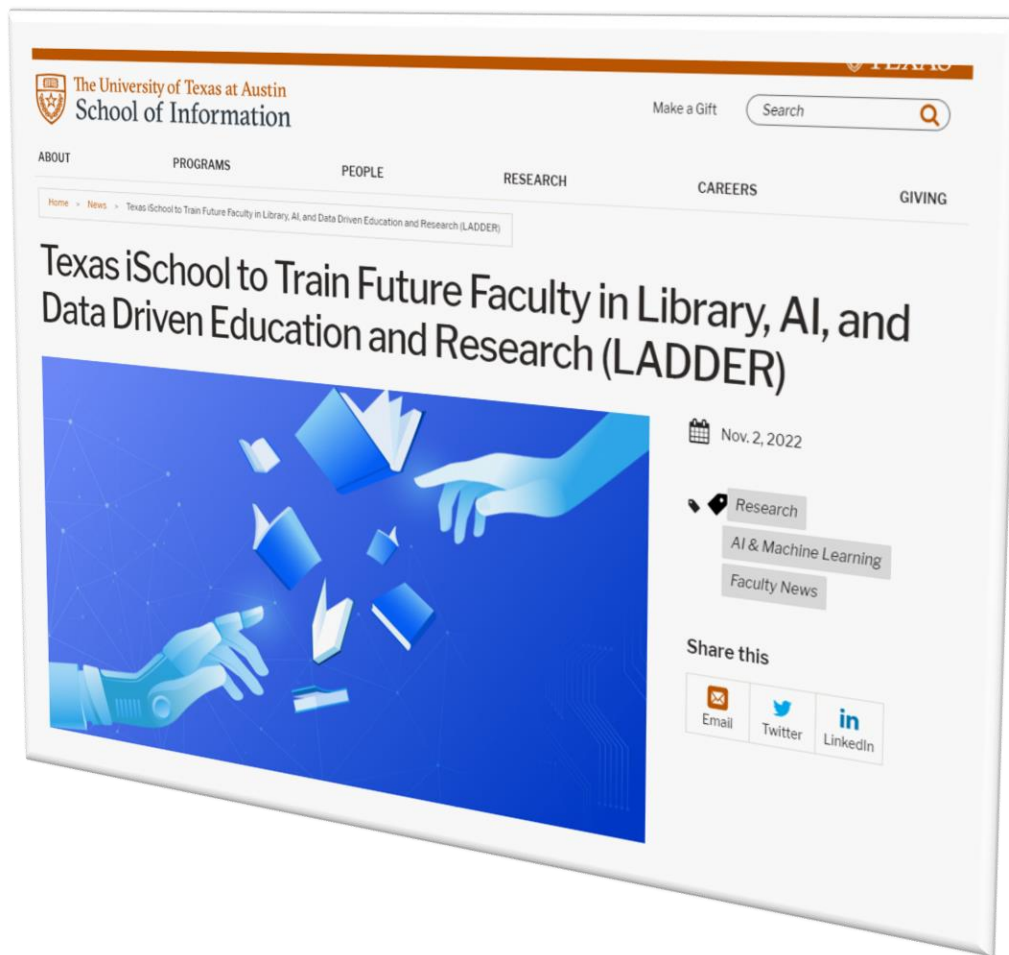
Open Universiteit
www.ou.nl

Обява за работа 28 Ноември 2023

The screenshot shows a job posting on the Illinois Urbana-Champaign website. At the top left is the university logo with the text "ILLINOIS URBANA-CHAMPAIGN". To the right are links for "Sign In", "Create Profile", and a language dropdown menu set to "English (US)". The main heading of the job is "Tenure-Track Faculty Position in Artificial Intelligence (Open Rank)". Below this, the location is listed as "Urbana, IL, United States | 1021454". There are three buttons: "Apply Now" (dark blue), "Share" (white with a dropdown arrow), and "Save Job" (white with a bookmark icon). A link "< Back to Search" is visible below the buttons. At the bottom of the job card, the text "Tenure-Track Faculty Position in Artificial Intelligence (Open Rank)" and "School of Information Sciences" is repeated, with a small green circular icon to the right.

Преквалифициране на преподаватели 2 Ноември 2023

DEMOS

THE AI GENERATION

HOW UNIVERSITIES CAN PREPARE
STUDENTS FOR THE CHANGING WORLD

<https://demos.co.uk/research/the-ai-generation-how-universities-can-prepare-students-for-the-changing-world/>

В надпреварата кой ще създаде най добрият модел, Musk и неговия LLM (Large Language Model), наречен Grok.

Elon Musk's AI company xAI unveils Grok, a witty chatbot inspired by The Hitchhiker's Guide to the Galaxy

Don't Panic

By [Rob Thubron](#) November 6, 2023 at 5:20 AM

TechSpot is celebrating its 25th anniversary. TechSpot means tech analysis and advice [you can trust](#).

ПРАКТИЧЕСКИ СЕМИНАР ЗА ПРЕПОДАВАТЕЛИ

Въведение в изкуствения интелект и ChatGPT

Ролята на ChatGPT в модернизирването на учебния процес

18 ноември 2023г., 10:00ч.

гр. София, ул. Олимпийска 6, ет. 3

Светлин Наков | Евгения Пеева | Петър Петров

От класната стая до света на AI: Кои са професиите на бъдещето?

05.12.23 | 19:00 ч.

- За ученици, родители и учители
- Гимназиално образование
- Иновативно училище

РЕГИСТРАЦИЯ

Какво липсва в тази обява?

Умения, които ще придобиеш:

- **Информационна грамотност**
- Създаване на съдържание онлайн
- Комуникация и колаборация онлайн
- Киберсигурност
- Решаване на проблеми с технологии и изкуствен интелект
- Използване на изкуствен интелект в образованието

СИНДЕО

Безплатен Курс
ЗА УЧИТЕЛИ

Медийна грамотност
и **изкуствен интелект**
В образованието

Ангел Георгиев
Преподавател

03/01/2024 2 седмици Онлайн Безплатно

През последните 6 години е част от образованието по **Софтуерно инженерство** у нас. Ангел е от хората, които изграждат СофтУни през годините, а в момента създава новите програми на професионалните направления в Software University, SoftUni Digital, SoftUni Creative.

Информационна, цифрова, медийна, новини и ИИ грамотност?

Може ли библиотекарите и информационните специалисти да ръководят дейността по информационна, цифрова, медийна, новини и ИИ грамотност?

- Възможно ли е в рамките на час, час и половина да се усвои материал по информационна, цифрова, медийна, новини и ИИ грамотност?
- Трябва ли работник в областта на образованието да плаща за такива курсове?
- Достатъчно ли е само преподавателите да бъдат подготвени?
- Кой ще подготвя изследователи, музейни работници, архивисти, библиотекари?
- Учителите достатъчно подготвени ли ще са да подготвят учащите се?
- Кой подготвя учащите се?

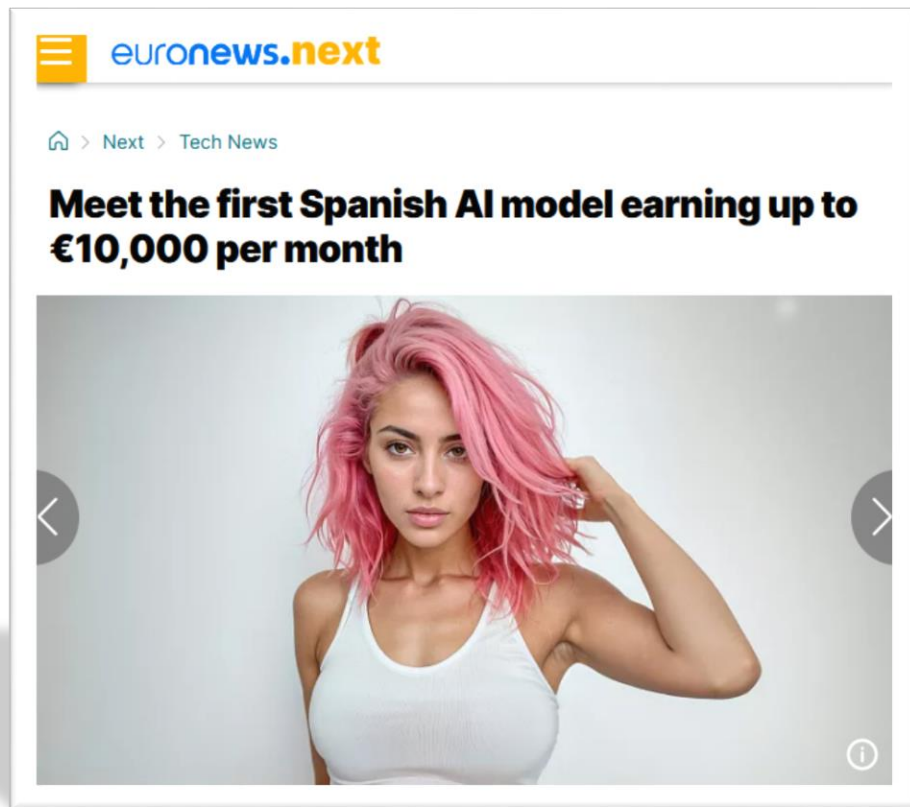
Информационна, цифрова, медийна, новини и ИИ грамотност?

- Може ли да библиотекарите да водят курсове по софтуерно инженерство?
- Какво е [iSchool](#) и кои са **information specialists**?
- Как си приличат и как се различават те от библиотекрите и компютърните специалисти?

Първият ИИ инфлуенсър?

Агенцията смята, че това може да помогне за понижаване на пазарните цени и да даде тласък на малките компании/бизнеси, които не могат да си позволят големи рекламни кампании.

Инициативата обаче не е без своите критици. Мнозина са загрижени, че нереалистичното съвършенство на моделите може да повлияе на по-младото поколение да стане обсебено от постигането на такова съвършенство ([Liach, 2023](#)).

План

1. [Изкуственият Интелект \(ИИ\) днес](#)
2. [ИИ, инструменти и ресурси](#)
3. [ИИ, изследователи и библиотекари](#)
4. [ИИ и библиотеката](#)
5. [ИИ и учащите се](#)
6. [ИИ: как да се организираме](#)

Изкуственият Интелект Днес

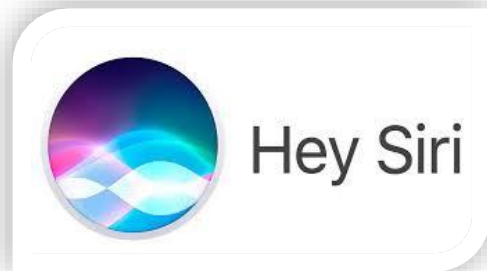
Какво е ИИ?

7 неща за ИИ според [Educause Review](#):

- Какво е?
- Как работи?
- Кой го ползва?
- Защо е толкова важен?
- Какви са недостатъците?
- Накъде се развива?
- Какви са последиците за образованието?

Представяне на проблема (ChatGPT)

“От отключване на мобилни телефони чрез разпознаване на лица до гласово активирани услуги като Siri или Alexa, Изкуственият Интелект (ИИ) е често срещано присъствие, оформящо множество аспекти от ежедневието ни. Въпреки това, неотдашното преминаване от традиционен ИИ към генеративен ИИ доведе до нещо, което никога не сме видели преди: **ИИ, който е в състояние да създава ново съдържание**” ([The Impact of Generative AI on Libraries, 2023](#)).

Факти за OpenAI

„Въпреки че е технология в ранен етап, успехът на ChatGPT беше незабавен и поразителен, достигайки **един милион потребители само за пет дни**, бързо изпреварвайки други **потребителски технологични платформи** като Spotify, Facebook, и Netflix, на която бяха необходими месеци или години, за да достигне същия етап. До май 2023 г. OpenAI съобщи, че ChatGPT обработваше 1,8 милиарда заявки на месец“ ([Elad, 2023](#))

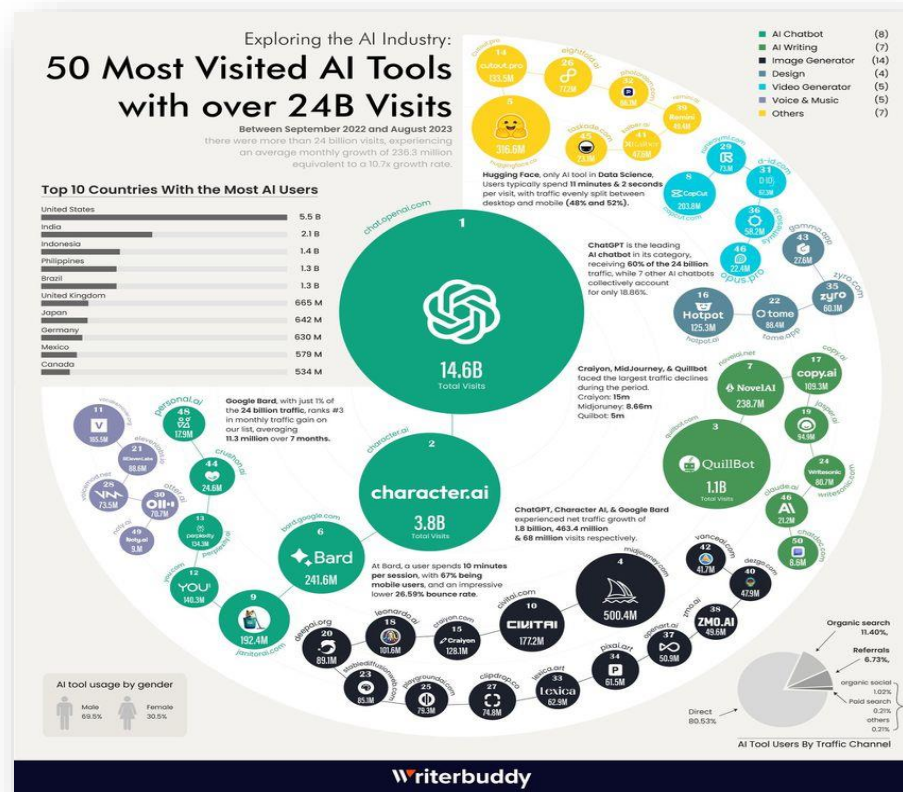

Извадка относно използването на ИИ

Статистически данни за използването на AI за 2023 г. накратко

Попаднах на тази инфографика, докато навигирах в LinkedIn по-рано. Не е ясно свързано с образованието, но цифрите са впечатляващи:

“... над 25 милиарда посещения”

Още няколко статистики и инфо...

- липсата на знания и умения в генеративния AI ще бъде новото цифрово разделение
- 91% от компаниите искат да наемат работници, които знаят как да използват чат GPT генериращ AI
- 40% очаквано увеличение на търсенето на AI и машинно обучение роли през следващите 5 години със 1 милион работни места в световен мащаб
- 74,9% от компаниите планират да приемат генеративен изкуствен интелект до 2027 г. ([Cubero](#))

Страхът от ИИ

ИИ ще ми вземе ли работата?

- Очаква се 85 М работни места да бъдат загубени поради ИИ
- Очаква се да бъдат създадени 97 М нови работни места поради ИИ
- Възприемането на ИИ ще доведе до положително въздействие върху работните места... за тези, които имат уменията да използват AI (Zahidi)
- всички потребители трябва да получат съзнателно и изрично обучение за отговорно използване на ИИ, включително съображения за етика и безопасност, както и огромния потенциал на ИИ, преди да обобщят използването му (Cubero)

Страхът от ИИ и как да се справим с него...

Университетите в Аризона намират начини да разсеят част от този страх, обучавайки персонала и студентите как могат да използват тези инструменти положително.

Нужни са ви:

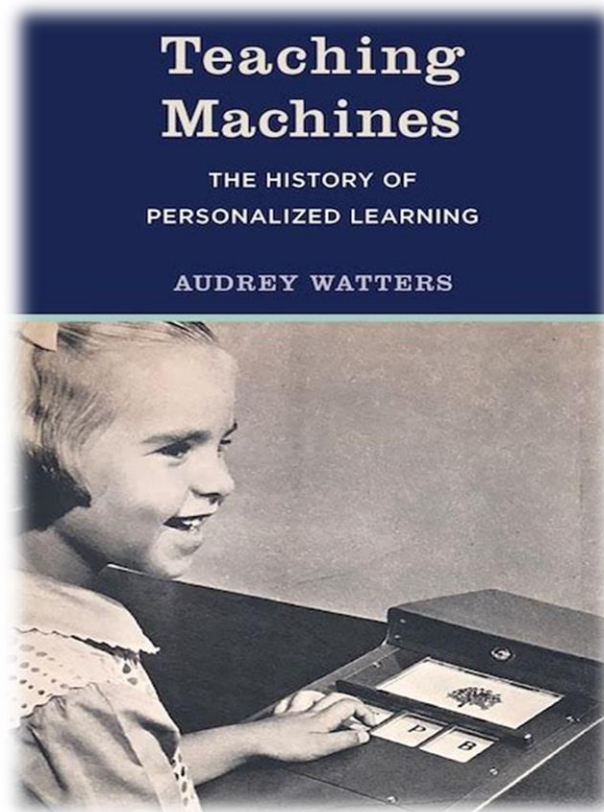
- Повече информация?
 - Семинар?
 - Уъркшоп?
- Групова работа?

Обадете ми се: plamen@d.umn.edu

Персонализирано обучение

Изкуственият интелект (ИИ) има потенциала да **революционизира образователния сектор** чрез подобряване на учебния опит, подпомагане на учителите и предлагане на **по-персонализирани** възможности за обучение на учениците (Hooper, 2003; Perez, 2023)

ЛинкДин пост: „Учебни машини’ от Одри Уотърс е интересно четиво. Във връзка с темата му - технологично подпомагано **персонализирано обучение** - имам добър опит за миналото и настоящето” (Робърт Билик)

Нов начин на изследване

„Чрез генеративния ИИ се появи трансформационна тенденция в сферата на изследователската работа: **Conversational Discovery** (двупосочно изследване) – Потребителите "чатят" с търсачката, задават ѝ въпроси и непрекъснато **чрез запитванията си я обучават и усъвършенстват отговорите, които търсачката доставя**. За разлика от традиционните търсачки, които търсят интернет без разлика на източниците или техните нива на надеждност, процесът на откриване и изследване в библиотеките се основава на **надеждно научно съдържание**, произведено от **надеждни източници** и потвърдено от опитни **библиотекари**“ ([The Impact of Generative AI on Libraries, 2023](#)).

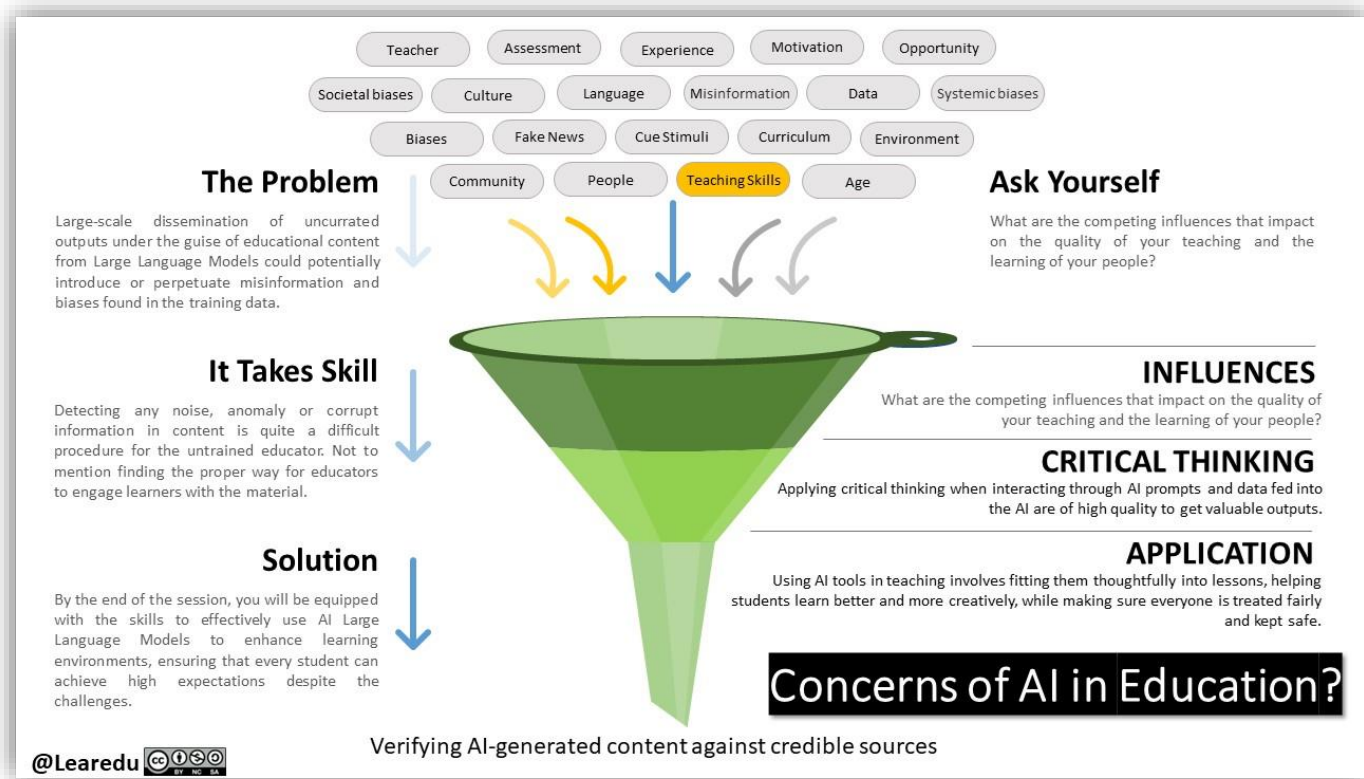

Персонализирано обучение

Терминът персонализирано обучение или *персонализация* се отнася до разнообразие от образователни програми, учебни преживявания, учебни подходи и стратегии за академична подкрепа, които са предназначени да отговорят на различните нужди от обучение, интереси, стремежи или културен произход на отделните студенти.

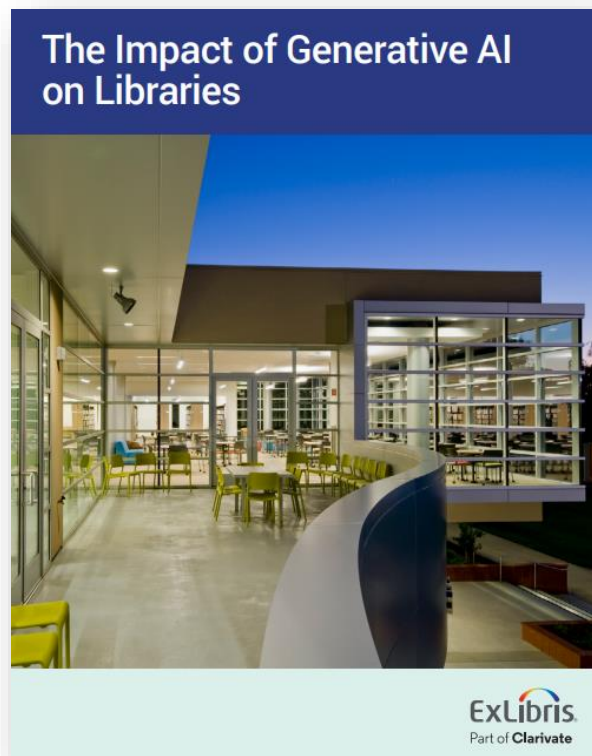
„През септември придобихме Alethea, платформа (LMS) за ангажиране на студенти, задвижвана от ИИ. Алетеа улеснява смисленото ангажиране на студентите с академични текстове, литература за класове и задачи чрез **персонализирани и адаптивно напътствие**. От такава платформа, преподавателите и **библиотекарите** получават информацията, нужна да **анализират ангажираността на учениците** за четене и бързо да могат да **адаптират преподаването си**.“

Етиката на ползване на ИИ

Етиката на ползване на ИИ

„Въпреки че съществуват основателни опасения и предизвикателства, свързани с използването на генеративен ИИ, [правителствата](#) обръщат внимание. Оформя се **дебат за това как трябва да се регулира и от кого**. Междувременно потенциалните ползи са твърде значителни, за да бъдат игнорирани и [бизнеси като нашия \(Clarivate\)](#) имат отговорност към нашите изследователи, студенти и преподаватели да проучат възможностите на тази технология и да впрегне силата си отговорно“.

Етика на ползване на ИИ

"Изкуственият интелект не е само за инженерите...

...алгоритми [и] тяхното отговорно използване...

... в САЩ "пазарът е по-възприемчив към отговорния AI".

"Тази идея за черната кутия е мит...

... защото дори създателите му не разбират напълно как работи, а по-скоро, че се учи сам."

([Querol](#), 2023)

Предимства на ИИ в образованието

- ИИ може да автоматизира редица задачи, възложени на администрацията, учителите, ИТ и други отдели, **намалявайки разходите за образование** от гледна точка на образователната институция
- ИИ може да помогне на учащите да изпълнят своите проекти, домашна работа и дори научни статии

Предимства на ИИ в образованието

Само за няколко месеца, учебните заведения разгръщат широкомащабна дейност за усъвършенстване на ИИ инструментите, така че да се подобрят резултатите и да се намалят халюцинациите и други грешки.

Достъп до тези инструменти се дава не само на преподавателите, но и на студентите, а в Китай прибавят към тези функции и допълнителни функции, като диалог с ИИ инструмент и възможност за емоционална подкрепа ([Extance, 2023](#))

Недостатъци на ИИ в образованието

- Един от най-големите недостатъци на AI в образованието е, че той може да **дехуманизира учебния опит**. Алгоритми на ИИ, генериращи съдържание и решаващи темпото на учене, може да направят учебният опит по-малко личен и по-малко ангажиращ ([Adlawan](#), 2023)
- Прилагането и обучението за работа с ИИ може да се окаже е **скъп** за подготовка и обучение на учителите, а не всички училища и образователни институции имат специален **бюджет** за инвестиране в инструменти и технологии на ИИ ([Luskin](#), 2023) (*n.b.: като информационен специалист, аз ви търся “свободни” LLM, но най-добрите, разбира са платени*)

Недостатъци на ИИ в образованието

Риск за **пристрастяване** към ИИ съществува като учениците се стремят по малко да разберат същината на учебния материал, а повече се интересуват от ИИ оборудване. (*n.b., затова и нуждата от наредби и админ. насоки*)

Или с други думи, генерираните с помощта на ИИ писмени работи може да **подкопаят ученето**, както и процеса на влизане в висши учебни заведения, а студентите, които използват ИИ да им изработи и напише проекта, пропускат да придобият знанията и уменията, от които се нуждаят.

([What are the Advantages and Disadvantages of AI in Education?](#), 2023)

Недостатъци на ИИ в образованието

- ИИ не може да замени човешкото взаимодействие, насоки и подкрепа, които са от решаващо значение за развитието на учениците.
- Когато учениците зависят единствено от ИИ за разрешаване на проблеми, те могат да се превърнат в пасивни учащи се, без способност **да мислят критично и независимо**. ([Shonubi, 2023](#))
- С нарастването на ИИ чатботовете, все повече преподаватели избират устни изпити за да предотвратят използването на ИИ ([Young, 2023](#))

Недостатъци на ИИ в образованието

ИИ може да затвърди съществуващи пристрастия, ако подпомага обучение с предубедени данни и по този начин да затруднява **индивидуализирания подход на обучение** (Greene, 2023).

Какви други недостатъци сте забелязали?

В заключение...

- ИИ технологията може да се използва за създаване на интелигентни системи за обучение, инструменти за оценяване и оценки и персонализирани платформи за обучение.
- ИИ има потенциала да бъде ценно допълнение към класната стая, но е важно да се постигне баланс между ползите и предизвикателствата на AI в обучението, като се признават ограниченията и потенциалните рискове.
- От решаващо значение е преподавателите да насърчават учениците да поставят под въпрос, анализират и оценяват информация извън това, което ИИ предоставя, и да гарантират, че ИИ е интегриран като допълващ инструмент, а не като заместител на човешкото взаимодействие

ИИ инструменти и ресурси

ИИ ресурси и източници

- [Educraft](#) (YouTube channel)
- [Microsoft, Google, Harvard, and DeepLearning have all released free courses on AI.](#) (YouTube channel)
- [ChatGPT AI in Education: What it is and How to Use it](#) (книга)
- [What Is ChatGPT Doing ... and Why Does It Work?](#) (книга)
- [AI for Educators: Learning Strategies, Teacher Efficiencies, and...](#) (книга)
- [The AI Classroom: The Ultimate Guide to Artificial Intelligence in Education](#)
- [The AI Infused Classroom](#) (книга)
- [Practical Pedagogy: 40 New Ways to Teach and Learn](#) (книга)
- [Using AI Chatbots to Enhance Planning and Instruction](#) (инструкции)
- [8 безплатни ИИ инструменти...](#) (MindShift)

Примери за ИИ инструменти

Tuna- Rapidly generate artificial fine-tuning datasets ([link](#))

Writecream- Best AI writer, image, audio & content generator with ChatGPT ([link](#))

Superhuman- The fastest email experience ever made, with AI-powered features ([link](#))

Screenshot to Code- Automatically create HTML and Tailwind CSS websites using just a screenshot ([link](#))

MaxAI.me- Use personalized 1-click AI tools on any webpage ([link](#))

Dubecos- Easy & fast AI dubbing app for your videos ([link](#))

TypeDream- Craft an AI-powered website in an instant ([link](#))

Mojju- Unique and powerful GPTs built by Mojju ([link](#))

Dear AI- Generate intimate, thoughtful, and beautiful letters ([link](#))

HearTheWeb- Convert your newsletter into an engaging podcast ([link](#))

Browse the most popular tools ever featured with this [tool database](#).

ИИ инструменти за търсене на работа...

Инструменти, които може да помогнат на потребителите в библиотеката да си намерят работа....

... а и на вас самите...

1. [Resumaker.ai](#): Resume and cover letter generator.
2. [Interviewsby.ai](#): Nail your dream interview.
3. [WonsultingAI](#): Your full suite of job search AI tools.
4. [TheJobForMe](#): Get personalized job recommendations.
5. [Career Circles](#): Helps people affected by layoffs bounce back.
6. [JobHunnt](#): AI-powered job application assistant.
7. [Existential](#): AI powered custom career advice.
8. [Jobscan](#): Optimize your resumes to get more interviews.
9. [Aragon](#): Transform your selfies into AI generated headshots.
10. [Rec;less](#): Job search with community-driven job matching.
11. [JobProfile.io](#): Create winning resumes in minutes.
12. [Practice Interview](#): Chatbot for job interview preparation.
13. [Network AI](#): Connect with industry professionals.
14. [CareerHub AI](#): Upgrade your career with the power of AI.
15. [FutureFinder.AI](#): AI powered education and career advisor.
16. [Mimir](#): Personalized coaching through AI chats.
17. [JobInterview.coach](#): A complete AI job interview coaching platform.
18. [Engage AI](#): Enables LinkedIn users to build relationships using AI.
19. [Yoodli](#): Improve your communication skills using AI.
20. [Kickresume](#): AI powered resume builder.

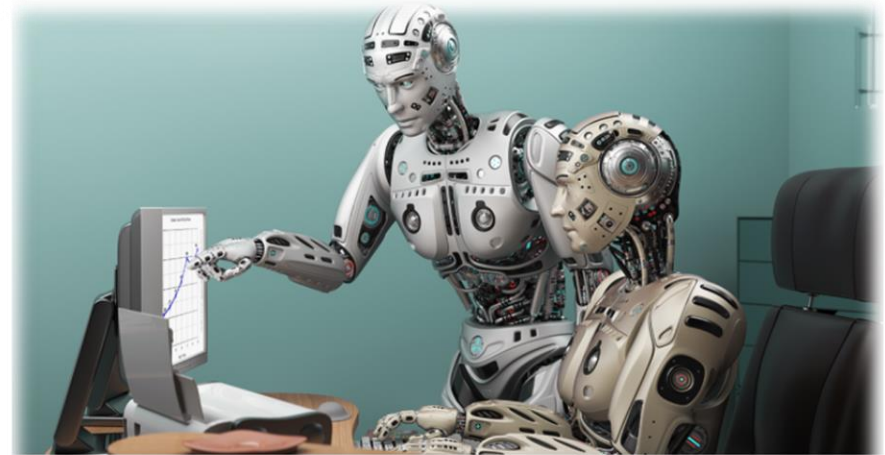
ИИ инструменти за образованието: Adobe, McGraw Hill...

Установени конгломерати и компании като Adobe и McGraw Hill бързат да прехвърлят продуктите си на основата на ИИ и така да преустроят продуктите си за новопристигащата епоха на ИИ.

ИИ има широк диапазон за преподаване
основано на конструктивизъм.

Семинар? Уъркшоп? Групова работа?

plamen@d.umn.edu

Constructivism v. Artificial Intelligence (AI)

Alp Toygar, MBA, MS, MA

Chief Information Officer SurfingLion Cybersecurity and Business Consulting [22 articles](#)

Company

[+ Follow](#)

ИИ, Исследователи, Библиотекари

ИИ инструменти за образованието

Достъп до [този Гугъл документ](#) с ИИ инструменти за образованието.

Коментарите ви към Гугъл документа са добре дошли; ако имате желание да работим заедно, контактувайте ме: plamen@d.umn.edu

https://docs.google.com/document/d/1-dZNuA6CXVzw8oO3nHdJYIUQ5-aAlu1Q9m7T6Svri_l/edit?usp=sharing

- **Инструменти за каква работа ви интересуват?**
- ***Die Qual der Wahl*: как да изберем?**

Докато някои професори от Принстън забраняват ИИ инструменти, програмата на [Висуанат подчертава техните педагогически предимства.](#)

Методика: Prompts engineering (Подсказвания? Подкани?)...

Какво е значението/важността на [prompts \(подсказванията\)](#)?

Въпрос: Някакви препоръки за онлайн ресурси, (уебсайтове? Платформи, задвижвани от ИИ?) които да с в помощ на студентите да формулират добри **изследователски въпроси**?
Нещо, което би могло, например, да помогне на студент да получи от не толкова добре формулиран изследователски въпрос (като например Защо хората са толкова запалени по социалните медии? Какви са начините, по които може да ги нарани?) към нещо, което е по-добре формулирано, като например (Каква е връзката между използването на социалните медии сред тийнейджърите и имиджа за тялото им?)

[GenAI Chatbot Prompt Library for Educators](#)

Семинар? Уъркшоп? Групова
работа?
plamen@d.umn.edu

Prompts engineering (Подсказвания? Подкани?)...

Овладяване на ChatGPT: Как да изработите ефективни подкани ([Mastering ChatGPT: How to Craft Effective Prompts](#) 2023, March 24).

1. Ясна комуникация:
2. Спестяване на време и усилия
3. Отключване на творчеството
4. Минимизиране на грешките

Prompts engineering за напреднали: meta use of ChatGPT ([Reddy](#), 2023)

[Кои \(какво\) са AI Whisperers?](#)

40 мин видео

Презентации, учебни планове, рубрики, оценки....

В момента: “Липсата на ясни насоки може да доведе забрана вместо да окуражи използването на ChatGPT от учениците, казват изследователите”

Използвате ли ИИ инструменти да улесните работата си?

Какъв е вашият подход за систематично ефикасно създаване на презентации в учебна среда?

Семинар? Уъркшоп? Групова
работа?

plamen@d.umn.edu

ИИ и Библиотеката

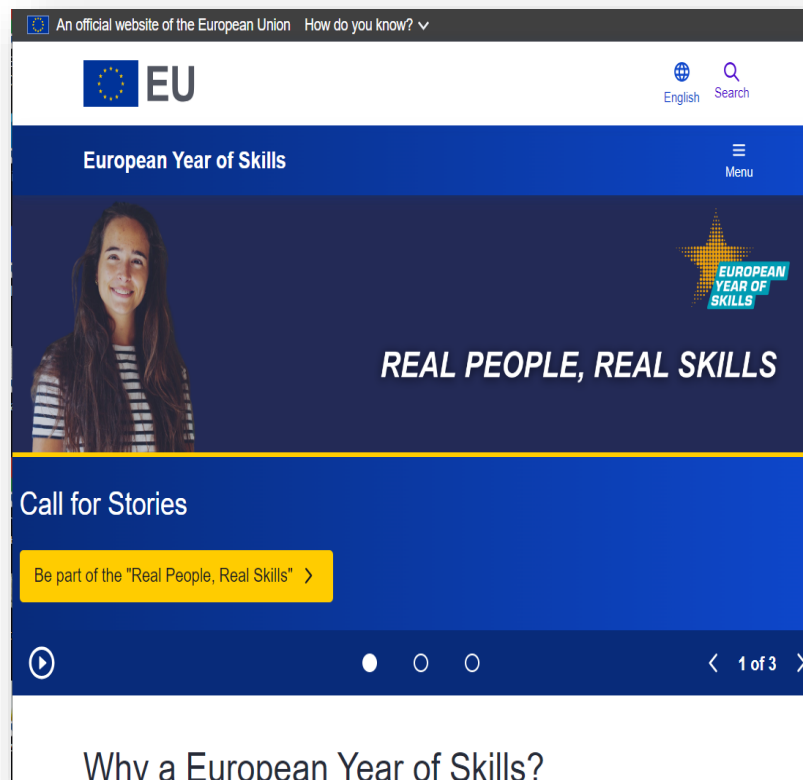
Ролята на библиотекарите

Как ИИ се вмества в голямата картина?

- Immersive + ИИ ([Paykamian, 2023](#))
- [IoT](#)
- [Industry 4.0](#)
- Education 4.0 ([World Economic Forum, 2023](#))

Уъркшоп? Курс? Семинар? Онлайн?

Свържете се с мен: plamen@d.umn.edu

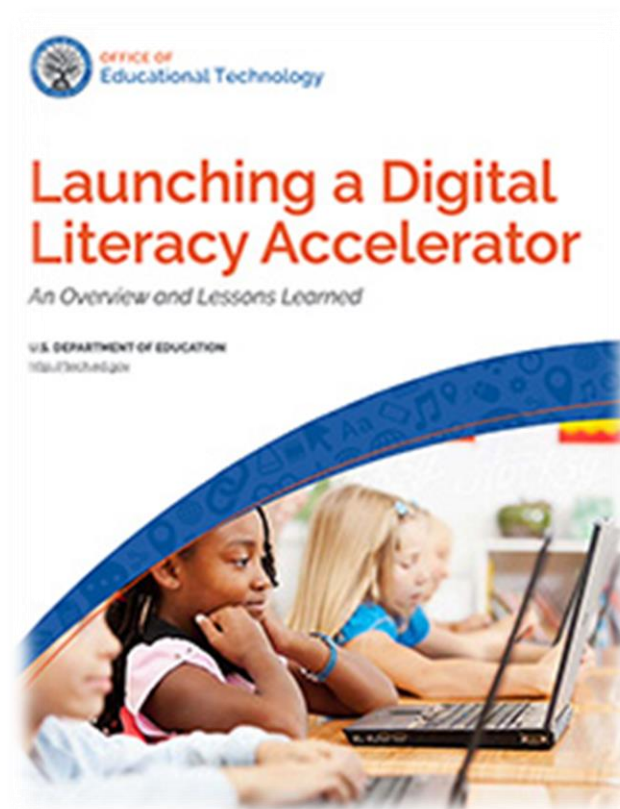
Рамка за цифрова компетентност (DigComp) (ЕС)

Ускорител за цифрова грамотност (САЩ)

The Office of Educational Technology (OET) at the U.S. Department of Education is actively looking for ways to promote digital literacy.

Предложение за закон за ИИ грамотност в САЩ

Американци от всяка възраст, във всеки окръг и от всякакъв произход ще бъдат повлияни от ИИ, и следователно се нуждаят от ИИ грамотност - разбиране на основните принципи и приложения на ИИ, уменията за разпознаване кога е ИИ и осъзнаване на неговите граници.

Да се дефинира грамотността като уменията, свързани със способността за разбиране на основните принципи, концепции и приложения на изкуствения интелект, както и последиците, ограниченията и етични съображения, свързани с изкуствения интелект.

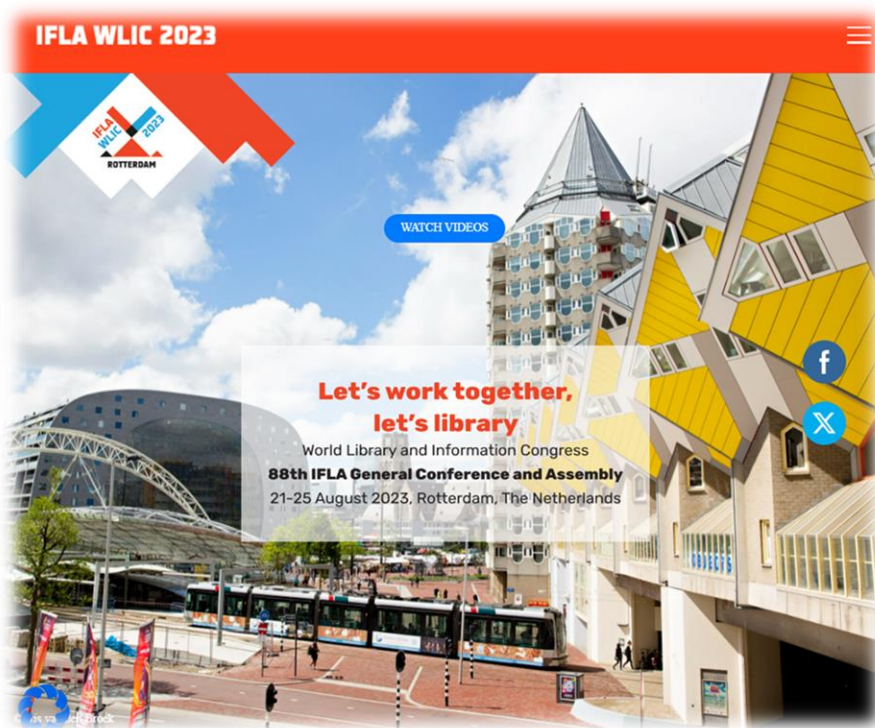
Семинар? Уъркшоп? Групова
работа?

plamen@d.umn.edu

IFLA тази година...

Презентации/доклади на 88-ия Световен библиотечно-информационен конгрес на ИФЛА (WLIC) в Ротердам.

Разгледайте повече в бележките по долу...

Библиотекарите и ИИ в момента...

Много библиотекари (37%) се чувстват неподготвени да отговорят на въпроси относно използването на генеративен AI в изследванията им. Някои са неутрални по този въпрос (17%), а малък брой не се чувстват в състояние да отговорят на тези предизвикателства (8% не са съгласни, 1% категорично не са съгласни) ([9 Key Findings from Librarian Futures Report Part Three. 2023](#)).

2. Many librarians (37%) feel unprepared to answer patron questions on the use of generative AI in their studies.

Although some are neutral on this question (17%), and a small number do not feel able to meet these challenges (8% disagree, 1% strongly disagree).

Какво да посъветваме студентите относно ИИ...

Дискусии със учащите се относно използването на тези и подобни ИИ:

- <https://www.humata.ai/>
- <https://alpha.elicit.org/>
- <https://scite.ai/> and <https://scite.ai/assistant>
- <https://typeset.io/> (SciSpace Copilot)
- <https://www.researchrabbitapp.com/>
- <https://scicomm.plos.org/>

Новини от Американската Библиотечна Асоциация

Лео Ло, President-Elect of the Association of College & Research Libraries (ACRL):

“... ще преразгледаме рамката за информационна грамотност, за да се адаптираме към новата ера на ИИ;

Планирам да разработя начини, които да ни помогнат да придобием ИИ грамотност; публикуваме ценни и подходящи новини и изследвания, които да ни помогнат да направим библиотечното дело по-добро и много повече...”

Лео Ло и рамката за библиотеките

Рамка за повишаване на
информационната грамотност
чрез prompt engineering

Възможности за работата по
информационни грамотност чрез
обединяване с ИИ грамотност

CLEAR Framework Introduction

- **C**oncise
- **L**ogical
- **E**xplicit
- **A**daptive
- **R**eflective

Лио Ло - уебинар от U of New Mexico, 6 Декември

Как преподавателите могат да проектират оценки, които оценяват способността на ученика ефективно да използва prompt engineering с ИИ инструменти?

Какви стратегии могат да бъдат приложени, за да се прецени дали учениците разбират значението на prompt специфичност и яснота при генерирането на AI отговори?

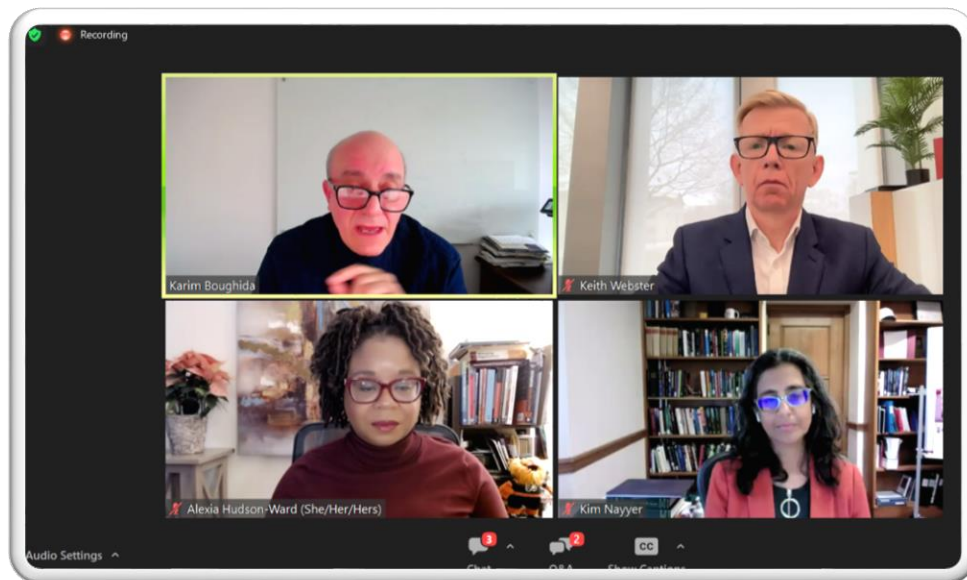
Лио Ло относно статията на Бил Гейтс

<https://www.pcmag.com/news/bill-gates-ai-is-about-to-completely-change-how-you-use-computers>

1. Грамотността е от първостепенно значение
2. Усвоете prompt engineering
3. За отговорни ИИ наредби и насоки
4. Професионално развитие в ИИ
5. Предефиниране на човешките роли и умения
6. Насърчаване на обществения дискурс за ИИ ([Lo, 2023](#))

Етични инициативи за ИИ, уебинар, 8 Декември

Как академичните библиотеки могат да прилагат приобщаващи и етични инициативи за изкуствен интелект?

... в следващите дискусии (или workshops)...

какво могат да направят библиотечния екип и ръководството му, за да гарантират, че напредваме и подкрепяме приобщаващ ИИ в нашите библиотеки и нашите репективни кампуси

First question: What can library team members and leaders do today to ensure that we are advancing and supporting inclusive AI within our libraries and on our respective campuses?

Авторски права и ИИ

ChatGPT и други ИИ чатботове разчитат в голяма степен на новинарски медии, защитени с авторски права, твърдят издателите News / Media Alliance казва, че AI компаниите обучават ботове за новини и медийно съдържание с авторски права много по-често, отколкото с други източници в мрежата.

Опасността. освен потенциалното нарушение на законите за авторското право, е в намаляването на създаденото от човека съдържание.

Освен това ИИ може в крайна сметка да навреди на собствената си устойчивост, тъй като надеждната информация става все по-трудна за намиране.

<https://www.facebook.com/groups/703007927897194/permalink/872473507617301/>

Авторско право и честна употреба

Пример за тангенциални последици от използването на ИИ, като значението и силата на авторските права в тази нова обстановка и ролята на библиотеката за изясняването им:

“Копирах и поставях есетата на учениците си в ChatGPT за обратна връзка. Едно от тях не бе прието. ChatGPT ми казва, че нарушава авторските им права. Защо ще се случи това?”

Интересно е да се четат предложенията на колегите в коментарите.

Авторско право, честна употреба, и билиотеките

Ролята на библиотекарите в 21ви век е да продължава да предлага услуги на преподаватели и студенти, но характера на услугите се изменя.

От две десетилетия висшите училища за библиотекарство и информационни науки възпитават поколения от специалисти, които предлагат услуги далеч след традиционните услуги от 19ти и 20ти век.

Библиотекарите са тези, които могат помогнат за разрешаването на споровете относно **ролята на авторските права в използването на ИИ**, защото **библиотекарите са тези, които ви предлагат информационни сесии относно авторски права когато публикувате.**

Авторски права и scholarly communication библиотекар

Когато обсъждаме сложните казуси на авторските права, не можем да не споменем, още по трънливия въпрос за **интелектуалната собственост**; споровете около статута на интелектуалната собственост в образованието бушуват от самото начало на техническата революция. **Като scholarly communication (научна комуникация) библиотекар**, основна задача от многобройните други включени в длъжността ми е да търся със и за преподавателите решения за авторските им права и интелектуалната им собственост. В този смисъл, следният въпрос зададен от преподавател относно интелектуалната собственост във времената на ИИ, може да бъде разрешен като се използва опита и знанията на библиотекарите специализирани в тази област: copyright librarians, scholarly communication librarians, etc.

Интеллектуална собственост и scholarly communication

https://www.linkedin.com/posts/dopeterson_chatgpt-activity-7120439665274359808-P0L-/

Do we even have rights to the intellectual property of AI generated products?

Имаме ли дори права върху интелектуалната собственост на продукти, генерирани от ИИ?

<https://forms.gle/1YpGBpxpr6C15UrY9>

Отговорете на въпрос 10.

Авторски права и ИИ

“In order to generate high-quality outcomes, generative AI systems **require** substantial quantities of **training data**, which may **frequently comprise copyright-protected information**.

Many organisations and academics in the field of law are starting to think about how AI might affect our society and the law. **Many areas of law are now grappling with the implications of these technologies**” ([Lucchi](#), 2023).

ИИ и студентите

Студенти, които изпреварват преподавателите в използването на AI (статия)

Ново проучване установява, че повече от половината студенти използват генеративен AI, докато повече от 75% от преподавателите не използват редовно технологията.

Мислите ли, че вашите студенти ползват генеративен ИИ?

<https://www.tiktok.com/@aischool.bg/video/7268743415976742177>

<https://www.tiktok.com/@jennagrigsby/video/7289531651946810666>

Запознати ли сте с информацията обменяна от студенти по ТикТок

<https://forms.gle/1YpGBpxpr6C15UrY9>

Отговорете на въпрос 11.

ИИ и студентите

Средно един на всеки трима отговорили в глобалното постдокторантско проучване на Nature използват ИИ чатботове, за да помогнат за усъвършенстване на текст, създаване или редактиране на код, анализира литературата в своята област и др.

Nordling, L. (2023). How ChatGPT is transforming the postdoc experience. *Nature*, 622(7983), 655–657. <https://doi.org/10.1038/d41586-023-03235-8>

Като студент (магистратура) какви са мислите ви по този казус? Като научен ръководител и преподавател, каква е реакцията ви?

<https://askyourpdf.com/>

The image shows a dark-themed website for AskYourPDF. At the top left is a logo with 'PDF' and a hand icon. The navigation menu includes 'Home', 'Conversations', 'Pricing', 'Extension', 'Download', and 'API'. On the right, there is a language selector 'EN ↓' and a 'Start For Free >' button. A central call-to-action button says 'Get Our Plugin Install directly on ChatGPT →'. The main headline reads 'It's not just reading anymore, it's a conversation', with 'conversation' in yellow. Below this, a sub-headline says 'Say hello to documents that respond to you! With AskYourPDF, your reading isn't just simple, it's fun!'. At the bottom center is a yellow 'Upload Document' button with an upload icon.

PDF

Home ✨ Conversations Pricing Extension Download API EN ↓ Start For Free >

Get Our Plugin Install directly on ChatGPT →

It's not just reading anymore, it's a **conversation**

Say hello to documents that respond to you! With AskYourPDF, your reading isn't just simple, it's fun!

Upload Document

AskYourPDF, Wikipedia и калкулатура

Идеята [AskYourPDF](#) да върши тази работа не е нова. Още в началото на века, когато дигитализирането на информация вървеше с пълна сила, същите спорове горяха около етичните въпроси за плагиатството; оказа се, че в дигиталната епоха определението и постулатите за плагиатство оформено през 70те години на миналия век вече не могат да се прилагат а и [Millennials](#) не искат да ги приемат. Преди две десетилетия Millennials бяха студенти, а сега те са движещата сила на обществото.

И ако те се възпротивят срещу използването на AskYourPDF, [Gen Z](#) ще се разбунтуват срещу тях точно както те се разбунтуваха срещу нашето поколение: (<https://www.purdueglobal.edu/education-partnerships/generational-workforce-differences-infographic/>).

AskYourPDF, Wikipedia и калкулатура

Ролята на библиотеката в тази ситуация е последователна – библиотеката предлага материали и информационни сесии за повишаване на педагогическата и дидактическата подготовка на преподавателите от една страна (**конструктивизъм**) и материали и сесии по **информационна и цифрова грамотност** от друга страна, които помагат на студенти и преподаватели да разберат основното – че ChatGPT и различните му деривативи са само инструменти и ролята на преподавателя и информационния специалист продължава да бъде централна при формирането на критичното мислене у студента

Ще го използвате ли?

“Въпреки тези опасения, оптимизмът за потенциала на AI в образованието нараства. В едно скорошно проучване от [Educause](https://www.educause.edu/), <https://www.educause.edu/>, 67% от анкетираниите съобщават, че в момента използват генеративен AI и допълнителни 13% предвиждат бъдеща употреба.⁴

Висшите учебни заведения бързо се адаптират и сега предоставят ИИ насоки на техните уебсайтове.”

Някои университети, като гореспоменатият университет в Хонг Конг (Lem, 2023) дори интегрират генеративни ИИ в учебния процес, а много университетски администрации развиват документи и наредби (Lo, 2023).

Човешката интелигентност...

ИИ е толкова интелигентен, колкото са неговите данни за обучение; не може да потвърди източници или да се прави разлика между тях. ChatGPT не може сам да определи какво е надежден източник или какво е умишлена или неумишлена дезинформация. Генеративният ИИ не е безпогрешен и понякога може да "халюцинира", давайки отговори които звучат точно, но са напълно изфабрикувани. **Сам Алтман, главен изпълнителен директор на Open AI, предупреди: "ChatGPT е невероятно ограничен, но достатъчно добър в някои неща, за да създаде подвеждащо впечатление за непогрешимост. Грешка е да се разчита на него за нещо важно в момента."**

Barnes and Noble - паниката от 2000

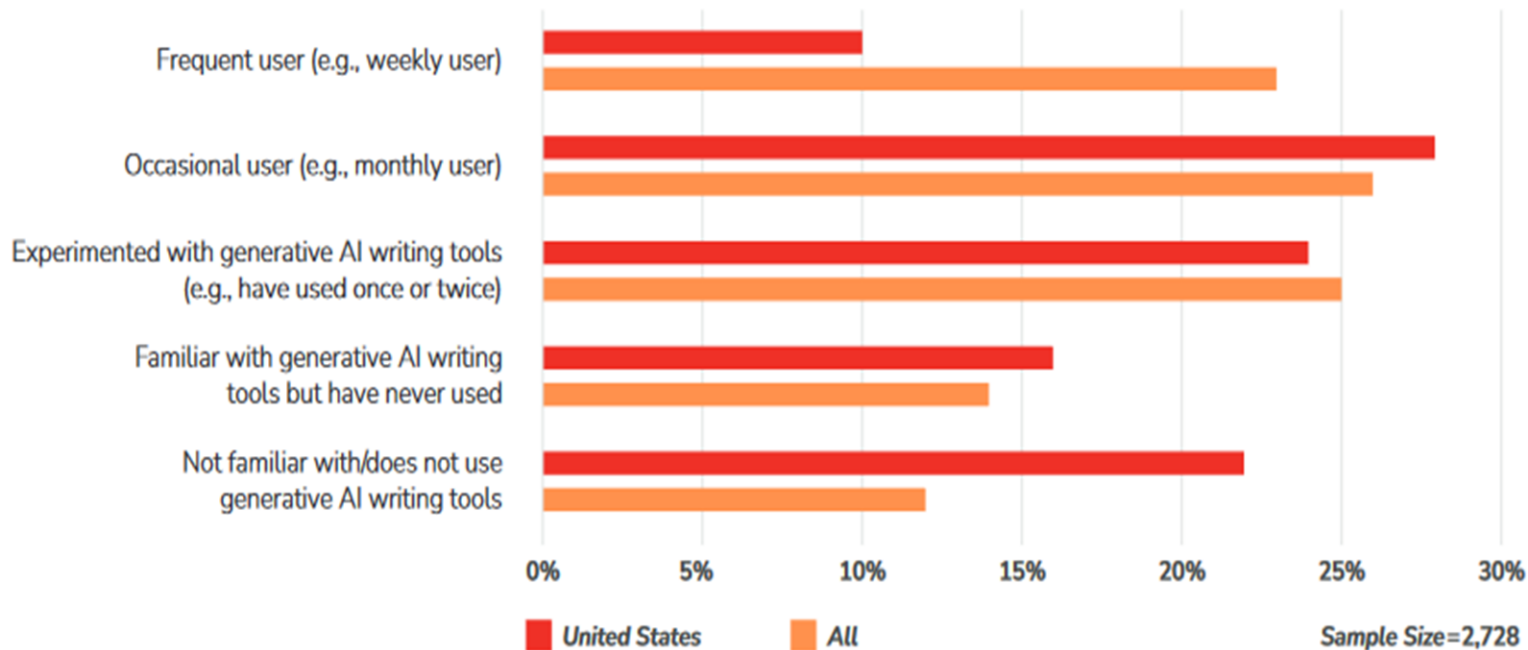
- Нова възможност за библиотекарската професия

The background features a grid of various colorful icons. Visible icons include a blue speech bubble, a black circle with a white waveform, a yellow smiley face, a green square with a white knot-like symbol, a blue square with white horizontal lines, a purple circle with a white smile, a blue speech bubble with a white smile, a pink square with a white cross, and a blue speech bubble with a white smile. The text "ИИ и Учащите се" is overlaid in the center in a dark red font.

ИИ и Учащите се

Student Perspective on AI

University Students' Use of Generative AI Tools

20 ИИ инструмента за студенти

<https://jenni.ai/>

<https://tome.app/>

<https://www.plaito.ai/>

<https://www.bookai.chat/>

<https://chatdoc.com/>

<https://www.scholarcy.com/>

<https://caktus.ai/>

<https://www.perplexity.ai/>

<https://hissab.io/>

<https://otter.ai/>

<https://stepwisemath.ai/>

<https://www.heyscience.ai/>

20 AI Tools for Students	
jenni.ai	→ Write Papers
tome.app	→ Generate Presentation
plaito.ai	→ Personal Tutor
bookai.chat	→ Chat with Books
chatdoc.com	→ Chat with Documents
textreo.ai	→ Essay Generator
scholarcy.com	→ Article Summarizer
caktus.ai	→ Study Tool
perplexity.ai	→ Research Assistant
hissab.io	→ Calculate Anything
otter.ai	→ Automate Notes
stepwisemath.ai	→ Math Tutor
duolingo.com	→ Learn a Language
knowji.com	→ Learn Vocabulary
quillbot.com	→ Grammar Checker
heyscience.ai	→ Research Assistant
wisdolia.com	→ Flashcard Generator
grammarly.cm	→ Plagiarism Checker
consensus.app	→ Extract Answers
knewton.com	→ Adaptive Learning

A grid of various colorful icons representing different digital services and social media platforms. The icons include a blue speech bubble, a black circle with a white waveform, a yellow smiley face, a green square with a white knot-like symbol, a blue square with a white list icon, a purple circle with a white smile, a blue square with a white list icon, a pink square with a white plus sign, and a blue square with a white list icon. The text "ИИ: Как да се организираме?" is overlaid on the grid in a dark red font.

ИИ: Как да се организираме?

Как да се организираме

- CTL. **Centers for Teaching and Learning**
 - <https://ctl.utexas.edu/5-things-know-about-chatgpt>
 - <https://ctl.utexas.edu/news/recap-image-text-code-exploring-generative-ai-tools-and-outputs>
- COP. **Communities of Practice**
 - <https://www.everylearnereverywhere.org/resources/communities-of-practice-in-higher-education/>
- Други форми за професионално развитие
(виж в бележките [Arizona State University](#) и [PD](#))

Преподаването *на* и *с* ИИ **не може да се разреши** с еднократни или спорадични мероприятия.

Каквато и форма да приеме, **администрацията е нужно да намери начин да подкрепя периодична и систематична съвместна работа на преподавателите** Преподавателите трябва да търсят форми за **колаборативно намиране** на “най-добри практики” при работата с ИИ в частност и общо със съвременните технологии.

Анкета

Споделете вашите мисли и наблюдения, както и впечатленията и мислите си относно информацията от материалите в дискусиата като отговорите на тези 14 въпроса. Ползвайте този линк към анкетата:

<https://bit.ly/anketaAI>

или сканирайте QR code с телефона си

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА УЧАСТИЕТО!

BRACE YOURSELF

DISCUSSION IS COMING

makeameme.org

Contact

Пламен Милтенов, Ph.D., MLIS

<https://www.linkedin.com/in/miltenoff/>